Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

KEHA/13256/2022

20.10.2022

Häme

Eduskunta Talousvaliokunta
00102 EDUSKUNTA
TaV@eduskunta.fi

Viite: lausuntopyyntönne 11.10.2022

Lausunto hallituksen esityksestä HE 141/2022 eduskunnalle laiksi jätelain muuttamisesta

Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) kiittää mahdollisuudesta antaa kirjallinen asiantuntijalausunto jätelain muuttamisesta eduskunnalle annetusta hallituksen esityksestä HE 141/2022 ja lausuu asiasta seuraavaa.

Hallituksen esityksestä

Jätelain muutosesitys koskee pääosin SUP-direktiivin (muovituotteiden ympäristövaikutuksia koskevan direktiivin) täytäntöönpanoa. Muovia sisältävien kertakäyttöisten pakkausten ja juomamukien kulutuksen vähentämistä tavoiteltaisiin lainsäädännön sijaan green deal -sopimuksen avulla. Tuottajavastuusääntelyn piiriin sisällytettäisiin uusina tuoteryhminä useita kertakäyttöisiä muovituotteita sekä muovia sisältävät kalastusvälineet. Osalle kyseisten tuotteiden tuottajista säädettäisiin nykyisen sääntelyn mukainen erilliskeräystä edellyttävä jätehuollon järjestämis- ja kustannusvastuu ja osalle uusi kustannusvastuu, joka koskisi tiettyjä kuntien toteuttamia jätehuolto- ja siivoustoimia yleisillä alueilla. Lakiin sisällytettäisiin erillinen valtuussäännös, jonka perusteella kunta voitaisiin velvoittaa sijoittamaan tietty määrä tupakantumppien erilliskeräykseen tarkoitettuja roskiksia edellä mainituille alueille tuottajien kustannuksella. Osana tuottajavastuusääntelyn muutoksia pakkausten tuottajavastuuseen nykyisin liitetty miljoonan euron liikevaihtoraja poistettaisiin. Samalla lakiin lisättäisiin pakkausten tuottajan määritelmästä eroava niin sanottujen palvelupakkausten ja viljelijäpakkausten tuottajan määritelmä, joka kohdentaisi tuottajavastuun kyseisten pakkausten valmistajiin ja maahantuojiin.

Hämeen ELY-keskus lausuu hallituksen esityksestä seuraavaa

Jätelain muutosesitykseen sisältyy tuottajavastuun laajentaminen useisiin muovituotteisiin. Muutos lisää erityisesti Pirkanmaan ELY-keskuksen työmäärää tuottajavastuun valvontaviranomaisena. Tullin työmäärä lisääntyisi myös jonkun verran. Esityksestä ei käy ilmi, että muiden ELY-keskusten työmäärä kasvaisi tämän säädösmuutoksen takia. Esityksessä ei kuitenkaan tarkemmin kuvata esimerkiksi sitä, valvovatko ELY-keskukset, että kunnat järjestävät alueelleen riittävästi 48 g §:n mukaisia tupakkajätteelle tarkoitettuja jäteastioita. Valvontaviranomainen tulee selkeästi todeta esityksessä. Hämeen ELY-keskus katsoo, että tämän tyyppistä valvontaa ei tule katsoa ELY-keskusten tehtäväksi vaan

valvontavastuu tulee pääsääntöisesti olla kunnan ympäristönsuojeluviranomaisella.

Säädöksen mukaan muoviroskien keräys- ja siivousvelvoite kuuluu kunnille. Näistä kustannuksista voi kunta saada korvauksen PIRELYn kautta tuottajayhteisöiltä tai tuottajilta perityistä tuottajavastuukorvauksista. Hämeen ELY-keskus pitää tärkeänä, että keräys- ja siivousvelvoitteesta kunnille aiheutuvat kustannukset korvataan täysimääräisesti ja korvauksen hakeminen on sujuvaa eikä vaadi kunnilta lisäkustannuksia aiheuttavaa työtä.

Asian on esitellyt valvontapäällikkö Sinikka Koikkalainen ja ratkaissut johtajan sijainen Elina Mäkäläinen. Asiakirja on hyväksytty sähköisesti. Hyväksynnästä on merkintä asiakirjan viimeisellä sivulla.

Tämä asiakirja KEHA/13256/2022 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument KEHA/13256/2022 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Koikkalainen Sinikka 20.10.2022 07:30

Ratkaisija Mäkäläinen Elina 20.10.2022 07:32